

Stosunkowo częstym zjawiskiem występującym w gruczolako-rakach jest wydzielanie mleka przez komórki nowotworowe. Objawem wydzielania jest gromadzenie się kropelek tłuszczu pozakomórkowego oraz śródkomórkowo w środkowej części cytoplazmy; w pobliżu jądra. Ponadto lipidy mogą pojawić się przy zwyrodnieniu tłuszczowym i następnym rozpadzie komórek nowotworowych (8).

W nabłonkowcach niedojrzałych występuje niekiedy zjawisko autofagii tzn. pochłaniania jednych komórek przez drugie oraz cytofagii czyli pożerania przez komórki nowotworowe leukocytów, erytrocytów lub jąder rozpadłych komórek (8).

Nowotwory sutka psów samców zdarzają się bardzo rzadko. Dotychczas opisano zaledwie kilka przypadków nowotworów mieszanych (*tumor mixtus*). Braca (1) donosi o takim nowotworze u 11-letniego doga. W swojej statystyce Sittner (7) opisuje podobny nowotwór u 11-letniego owczarka, zaś Jackson (5) spotkał włókniako-gruczolaka u foxteriera.

Przypadek własny

Z Kliniki Chirurgicznej do badania histopatologicznego został przysłany operacyjnie usunięty guz z podskórza środkowego, lewego sutka psa, samca, mieszańca lat 11. Według danych klinicznych w ostatnim okresie czasu guz szybko rozrastał się. Na przekroju wykazywał budowę zrazikową, barwę szarozółtawą, był skąpo unaczyniony i miejscami poprzetykany drobnymi ogniskami martwiczymi. Ciężar guza wynosił 112 g.

Obraz histopatologiczny. Podścielisko guza składa się z namnożonej tkanki łącznej, wiotkiej przechodzącej miejscami w włóknistą. Tworzy ona rozmaicie szerokie pasma dzieląc mięsz nowotworu na zraziki różnego kształtu i wielkości. Skąpo unaczyniona tkanka łączna podścieliskowa zawiera liczne histiocyty i miejscami granulocyty.

Mięsz nowotworu przedstawia utkanie lite i tylko miejscami występują w nim wolne przestrzenie odpowiedzialne światłu przewodów gruczolowych. W obszarach obwodowych wysp mięszu nowotworowego spotyka się liczne komórki o dużych, pęcherzykowatych jądrach i zasadochłonnej cytoplazmie. W miarę zbliżania się do światła przewodów gruczolowych przekształcają się one w komórki duże, kształtu okrągłego, owalnego lub wieloboczne przypominające budową komórki nabłonka wielowarstwowego płaskiego. Komórki te o obfitej, kwasochłonnej plazmie często ulegają nieprawidłowemu podziałom mitotycznym. Zawierają nierzadko dwa lub trzy jądra o rozproszonej chromatynie oraz duże jąderka. W ich cytoplazmie często spotyka się sfagocytowane granulocyty oraz resztki rozpadłych jąder.

Mięsz nowotworu miejscami ulega rozpadowi tworząc drobne ogniska martwiczne.

W barwieniu na lipidy sudanem czarnym B stwierdzono liczne kropelki tłuszczu w zarodki komórek nowotworowych. Gromadziły się one szczególnie obficie w pobliżu jąder komórkowych. Występowały również w znacznych ilościach w ogniskach martwicznych.

Całość utkania nowotworu odpowiada gruczolakowi ulegającego metaplastacji w kierunku nabłonka płaskiego (*adenocarcinoma metaplasticum, adeno-carcinoid*).

Piśmiennictwo

1. Braca F.: Profilassi 6, 113, 1933.
2. Braemer C.: Die Mammatumoren bei der Hundin. Dys. dokt. Humboldt-Univ., Berlin, 1931.
3. Cotchin E.: Neoplasms of the domesticated mammals. Farnham Royal Bucks England, 1956.
4. Dahme E., Weiss E.: Dtsch. tierarztl. Wschr. 65, 458, 1953.
5. Jackson C.: J. Vet. Sci. 6, 3, 1936.

6. Jubb K. V. F., Kennedy P. C.: Pathology of domestic animals, vol. 1. Acad. Press N. York, London, 1970.
7. Sittner G.: Arch. wiss. prakt. Tierheilk. 74, 406, 1939.
8. Skorpil F.: Obecna a soustavná pathologie nootwaru, Zdravotnicki Nakladatelsti v Praze, 1950.

Adres autora: lek. wet. Hamdy Salem, Wrocław, Plac Grunwaldzki 106.

BRONISŁAW MUSZYŃSKI

Złotów

PRZYPADEK LIMFATYCZNEJ BIAŁACZKI BYDŁA

Diagnostyka białaczki bydła jest nadal sprawą dość kłopotliwą. Do przyżyciowego rozpoznania często nie wystarcza badanie podstawowe i niezbędnym staje się morfologiczne badanie hematologiczne. Nie zawsze jednak leuko- i limfocytoza jest tak znaczna, by mogła mieć znaczenie diagnostyczne. Wówczas znalezienie w rozmazie limfoblastów (postaci młodych), limfocytów z jądrem w podziale, lub płatowatym (postacie Riedera), limfocytów nagojądrzastych lub wrzecionowatych oraz cieni Gumprechta wystarczy dla rozpoznania białaczki. Ale nie zawsze wszystkie wymienione postacie patologiczne występują równocześnie.

W lutym 1972 r. lekarz wet. w miejscowości S. stwierdził powiększenie się węzłów chłonnych u krowy. Podejrzewając o zachorowanie na białaczkę wysłał próbkę krwi z dodatkiem wersenianu sodowego jako antykoagulantu do laboratorium. Dołączył krótki wywiad i opis stwierdzonych objawów. Mianowicie: krowa czarno-biała, lat 8, zakupiona w Szkole Ogrodniczej w Sz., została wprowadzona do obory w S. w 1971 r. Trzeciego dnia po wprowadzeniu poroniła. Zdrowie krowy zaczęło się pogarszać, nastąpiła utrata łaknienia, spadek mleczności, chudnięcie. Na początku 1972 r. zaczęły powiększać się węzły chłonne przedłopatkowe, ślabiznowe, pachwinowe i nadwymiennie.

Nadesłaną próbkę krwi zbadano metodą klasyczną, licząc krwinki czerwone i białe w komorze Bürkera oraz oznaczając ilość hemoglobiny w hemometrze Sahliego. Stwierdzono: krwinek czerwonych 3490000 w 1 mm³, hemoglobiny 2,7 g%, leukocytów 2722000, w rozmazie całkowity brak granulocytów, a limfocytów 100%. Limfocyty bardzo zróżnicowane: nagojądrzaste, limfocyty duże i małe, postaci Riedera, cieni Gumprechta, limfoblasty, komórki limfoidalne (limfocytopodobne).

Krowę, jak wynika z przekazanych informacji, ubito 12.II.1972 r. Badaniem poubojowym, oprócz powiększenia wyżej podanych węzłów chłonnych, stwierdzono powiększenie śledziony, wątroby oraz węzłów chłonnych krezkowych i grudek chłonnych w jelitach, prócz tego zrosty opłucnowo-osierdziowe i otrzewnowe. Zmiany te świadczą o białaczce limfatycznej.

Badaniem morfologicznym krwi wykazano bardzo znamienne zmiany białaczki limfatycznej. Opisane wyniki warto opublikować, gdyż nie często się zdarza w białaczce tak wysoka liczba leukocytów z 100% limfocytozą, całkowitym więc brakiem granulocytów i z równoczesnym występowaniem tak licznych limfocytów młodych i patologicznych. Równoczesne zmniejszenie liczby krwinek czerwonych pozwala przypuszczać duży rozrost utkania limforetikularnego w szpiku, ugniatającego utkanie erytoblastyczne (niedokrwiłość spowodowana zmniejszeniem przestrzeni w układzie krwiotwórczym).

Adres autora: dr Bronisław Muszyński, ul. Zielna 2, 77-400 Złotów, woj. koszalińskie.